

Slutande av avtal vid internationella köp av varor

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2010/11:97 Slutande av avtal vid internationella köp av varor.

I propositionen föreslår regeringen att Sverige ska återkalla sin reservation mot avtalsdelen (del II) i Förenta nationernas konvention den 11 april 1980 angående avtal om internationella köp av varor (CISG). Genom återkallelsen uppnås större förutsägbarhet när det gäller avtal mellan svenska och utländska företag, vilket underlättar den internationella handeln. Därutöver föreslås att det förbehåll som gäller den internordiska handeln ska justeras till att omfatta även avtalsdelen, vilket innebär att den svenska avtalslagen, som har sin motsvarighet i de andra nordiska länderna, även i fortsättningen kommer att tillämpas när det gäller avtal mellan företag som har sina affärsställen i Danmark, Finland, Island, Norge eller Sverige. Slutligen föreslås att avtalsdelen av konventionen ska inkorporeras med svensk rätt genom ändringar i lagen (1987:822) om internationella köp. Lagändringarna är avsedda att träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen. Utskottet föreslår att riksdagen godkänner att Sverige dels återkallar reservationen mot avtalsdelen (del II) i CISG, dels justerar det förbehåll som gäller den internordiska handeln samt antar regeringens lagförslag.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Slutande av avtal vid internationella köp av varor	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	8
Propositionen	8
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Slutande av avtal vid internationella köp av varor

Riksdagen

– dels godkänner

1. att Sverige återtar sin förklaring enligt artikel 92 i Förenta nationernas konvention den 11 april 1980 angående avtal om internationella köp av varor att Sverige inte ska vara bundet av del II (avtalsdelen) av konventionen,

2. att Sverige justerar förklaringarna enligt artikel 94 i konventionen så att konventionen inte blir tillämplig på ingående av avtal om parterna har sina affärsställen i Danmark, Finland, Island, Norge eller Sverige,

– dels antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1987:822) om internationella köp.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2010/11:97 punkterna 1–3.

Stockholm den 31 maj 2011

På civilutskottets vägnar

Veronica Palm

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Veronica Palm (S), Jan Ertsborn (FP), Magdalena Andersson (M), Anti Avsan (M), Carina Ohlsson (S), Maria Abrahamsson (M), Eva Bengtson Skogsberg (M), Jonas Gunnarsson (S), Hannah Bergstedt (S), Yilmaz Kerimo (S), Margareta Cederfelt (M), Jan Lindholm (MP), Otto von Arnold (KD), Carina Herrstedt (SD), Marianne Berg (V), Thomas Finnborg (M) och Katarina Köhler (S).

Redogörelse för ärendet

I Förenta nationernas konvention den 11 april 1980 angående avtal om internationella köp av varor (Convention on Contracts for the International Sales of Goods, CISG) finns det bestämmelser om ingående av avtal (del II) och om köp av varor (del III). Konventionen trädde i kraft den 1 januari 1988 och har hittills tillträtts av 76 stater. I samband med tillträdet förklarade Danmark, Finland, Norge och Sverige att de inte skulle vara bundna av avtalsdelen (del II) i CISG. Ingen annan av konventionsstaterna har reserverat sig på motsvarande sätt. I de materiella delar som Sverige inte har reserverat sig mot (inledande bestämmelser, del I, samt köpdelen, del III) har konventionen inkorporerats genom lagen (1987:822) om internationella köp.

Sedan frågan om en omprövning av ländernas reservationer väckts av Internationella handelskammaren, gav Nordiska ministerrådets ämbetsmannakommitté för lagstiftningsfrågor (NÄL) en utredare i uppdrag att överväga om det fanns anledning att återta reservationerna. Utredaren presenterade i december 2008 rapporten *Avtalsslutande vid internationella köp av varor* (Tema Nord 2009:507). Utredaren föreslår att Danmark, Finland, Norge och Sverige ska återkalla sina reservationer. Rapporten har remissbehandlats.

I NÄL har diskuterats om en återkallelse bör föregås av ett gemensamt nordiskt ställningstagande till om det finns anledning att återkalla reservationerna. Kommittén har stannat för att det inte är nödvändigt med något sådant gemensamt ställningstagande innan en stat återkallar sin reservation. Samsyn råder dock om att återkallelse bör ske. I Finland planeras det för ett lagförslag med den innebörden under hösten 2011 och i Danmark tidigast under hösten 2011. Enligt tillgängliga uppgifter avser Norge att invänta övriga länder.

Propositionen innehåller förslag om att Sverige ska återkalla sin reservation mot avtalsdelen (del II) i CISG och justera förklaringarna enligt artikel 94 i konventionen så att konventionen inte blir tillämplig på ingående av avtal om parterna har sina affärsställen i Danmark, Finland, Island, Norge eller Sverige samt, som en följd av återkallelsen, göra vissa ändringar i lagen om internationella köp. Lagändringarna föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Regeringen har inhämtat Lagrådets yttrande över lagförslaget.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i *bilaga 1* och lagförslaget i *bilaga 2*.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen.

Utskottets överväganden

Slutande av avtal vid internationella köp av varor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner att Sverige dels återkallar reservationen mot avtalsdelen (del II) i CISG, dels justerar det förbehåll som gäller den internordiska handeln samt antar regeringens lagförslag.

Bakgrund

Köp har ofta anknytning till skilda länder med olika rättssystem och rätts-traditioner. Syftet med Förenta nationernas konvention den 11 april 1980 angående avtal om internationella köp av varor (CISG) är att samma köprättsliga regler ska bli tillämpliga på ett köp oavsett vilka länder som avtalet har anknytning till.

CISG gäller köp av varor mellan parter som har sina affärsställen i olika stater, om båda staterna är konventionsstater eller om internationellt privaträttsliga regler leder till tillämpningen av lagen i en konventionsstat. Utanför CISG faller vissa slag av köp, bl.a. konsumentköp. För svensk del kommer CISG ofta till användning när ett svenskt företag ingår ett avtal om köp av varor med ett utomnordiskt företag.

CISG består av fyra delar och gäller såväl hur avtal ingås som vilka förpliktelser parterna har och vilka påföljder som kan göras gällande om dessa förpliktelser inte uppfylls. För en redogörelse beträffande de olika delarna av CISG, se proposition 1986/87:128 s. 96 f.

Avtalsdelen (artiklarna 14–24), som nu är av intresse, innehåller bestämmelser om ingående av köpeavtal. Här behandlas vad som ska utgöra ett anbud och när ett anbud eller ett svar på anbud blir bindande. Vidare behandlas återkallelse av anbud och av svar. Det finns även bestämmelser om verkan av att ett svar kommer för sent eller avviker från anbudet. Avtalsdelen av CISG behandlar vad som närmast motsvarar 1 kap. lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område (avtalslagen). Det är, som framgått, denna del av konventionen som Sverige har reserverat sig mot.

Konventionen bygger på den klassiska utgångspunkten att ett avtalsslut baseras på en modell som består av ett anbud och en efterföljande accept. I artiklarna 14–17 behandlas anbud, medan artiklarna 18–22 gäller accept. Frågan när ett bindande avtal har kommit till stånd regleras i artikel 23, medan artikel 24 innehåller en sorts tolkningsregler.

CISG baseras på kontraktsprincipen, som i sin renaste form innebär att en anbudsgivare endast blir bunden av sitt anbud i det ögonblick då det accepteras av motparten. Avtalslagen däremot har sin grund i löftesprincipen, som innebär att en avtalspart förblir bunden av sitt anbud inom en given tid, den s.k. acceptfristen, eller till dess anbudet avslås.

En av de mer principiella skillnaderna mellan CISG och svensk rätt ligger alltså i att CISG tillåter att anbud både kan dras tillbaka (be withdrawn, artikel 15) och återkallas (be revoked, artikel 16), medan det i svensk rätt inte finns någon sådan motsvarighet till möjligheten att återta anbudet sedan mottagaren tagit del av det.

Del IV innehåller konventionens slutbestämmelser (artiklarna 89–101), som reglerar bl.a. möjligheterna till förbehåll när det gäller vissa av konventionens bestämmelser. Det är i enlighet med artikel 92 som en stat kan deklarerat att den inte vill bli bunden antingen av avtalsdelen (del II) eller av köpdelen (del III). Sveriges reservation mot avtalsdelen av konventionen har således skett med stöd av artikel 92.

Av intresse för de nordiska ländernas del är även möjligheten till förbehåll enligt artikel 94 (den s.k. nabolandsklausulen). Enligt denna kan två eller flera stater, vilka har helt eller nära överensstämmande rättsregler om de frågor som konventionen reglerar, förklara att konventionen inte ska tillämpas på köpeavtal eller på ingåendet av sådana avtal mellan parter som har sina affärsställen i dessa stater. De nordiska länderna valde att göra sådana förbehåll. Danmarks, Finlands, Norges och Sveriges förbehåll inkluderar av naturliga skäl inte avtalsdelen av konventionen, vilket däremot Islands undantag gör. Island har nämligen tillträtt konventionen i dess helhet. Det sagda leder till att ingen del av CISG är tillämplig vid handel mellan parter som har sina affärsställen i de nordiska länderna.

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen att reservationen om att Sverige inte ska vara bundet av avtalsdelen (del II) av CISG återkallas. Genom återkallelse uppnås större förutsägbarhet när det gäller avtal mellan svenska och utländska företag, vilket underlättar den internationella handeln. Därutöver föreslås att det förbehåll som gäller den internordiska handeln justeras till att omfatta även avtalsdelen. Därmed kommer avtalslagen, som har sin motsvarighet i de andra nordiska länderna, att fortsatt tillämpas när det gäller avtal mellan företag som har sina affärsställen i Danmark, Finland, Island, Norge eller Sverige.

Som en följd av att reservationen om att Sverige inte ska vara bundet av avtalsdelen (del II) av CISG återkallas föreslår regeringen att avtalsdelen av konventionen inkorporeras med svensk rätt genom ändringar i lagen om internationella köp. Lagändringarna är avsedda att träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Utskottets ställningstagande

Regeringens förslag har inte mött invändningar i någon motion. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör godkänna att Sverige dels återkallar reservationen mot avtalsdelen (del II) i CISG, dels justerar förbehållet beträffande den internordiska handeln samt att riksdagen bör anta regeringens lagförslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2010/11:97 Slutande av avtal vid internationella köp av varor:

1. Riksdagen godkänner att Sverige återtar sin förklaring enligt artikel 92 i Förenta nationernas konvention den 11 april 1980 angående avtal om internationella köp av varor att Sverige inte ska vara bundet av del II (avtalsdelen) av konventionen (avsnitt 5).
2. Riksdagen godkänner att Sverige justerar förklaringarna enligt artikel 94 i konventionen så att konventionen inte blir tillämplig på ingående av avtal om parterna har sina affärsställen i Danmark, Finland, Island, Norge eller Sverige (avsnitt 5).
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1987:822) om internationella köp.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1987:822)
om internationella köp

Härigenom föreskrivs att 1 och 2 §§ lagen (1987:822) om internationella köp ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Artiklarna 1–13 och 25–88 i Förenta nationernas konvention den 11 april 1980 angående avtal om internationella köp av varor *skall* i originaltexternas lydelse gälla som lag här i landet. Originaltexterna *skall* ha samma giltighet.

Konventionens engelska och franska originaltexter finns tillsammans med en svensk översättning *intagna* som en *bilaga* till denna lag. Texterna på övriga originalspråk, arabiska, kinesiska, ryska och spanska, *skall kungöras på det sätt som regeringen bestämmer*.

Föreslagen lydelse

1 §

Artiklarna 1–88 och 100 i Förenta nationernas konvention den 11 april 1980 angående avtal om internationella köp av varor *ska* i originaltexternas lydelse gälla som lag här i landet. Originaltexterna *ska* ha samma giltighet.

Konventionens engelska och franska originaltexter finns tillsammans med en svensk översättning som en *bilaga* till denna lag. Texterna på övriga originalspråk – arabiska, kinesiska, ryska och spanska – *finns i Sveriges överenskommelser med främmande makter (SÖ 1987:87)*.

2 §

Lagen tillämpas inte *i fall då* både säljaren och köparen har sina affärsställen i Danmark, Finland, Island, Norge eller Sverige. Om en part har mer än ett affärsställe, *skall* det ställe beaktas till vilket avtalet och dess fullgörande har sin närmaste anknytning. Om en part inte har något affärsställe, *skall* avseende fästas vid *hans* hemvist.

Lagen tillämpas inte *om* både säljaren och köparen har sina affärsställen i Danmark, Finland, Island, Norge eller Sverige. Om en part har mer än ett affärsställe, *ska* det ställe beaktas till vilket avtalet och dess fullgörande har sin närmaste anknytning. Om en part inte har något affärsställe, *ska* avseende fästas vid *partens* hemvist.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.